

Infracțiunile motivate de ură în Uniunea Europeană

Articolele 1, 10, 21 și 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene garantează dreptul la demnitatea umană, dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie, dreptul la nediscriminare și, respectiv, dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil.

Contextul politicilor

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene interzice discriminarea, obligând astfel statele membre ale UE să combată infracțiunile motivate de rasism, xenofobie, intoleranță religioasă sau de handicapul, orientarea sexuală sau identitatea de gen a unei persoane.

Este necesară o mai mare voință politică din partea factorilor de decizie din statele membre ale Uniunii Europene pentru contracararea prejudecăților răspândite împotriva anumitor grupuri și pentru compensarea daunelor pe care acestea le cauzează victimelor, altor membri ai aceluiași grup și societății în ansamblu. Prea multe persoane din UE sunt ținte ale abuzului pur și simplu din cauza originii, convingerilor, opțiunilor privind viața personală sau aspectului fizic, percepute și/sau reale.

FRA a publicat două rapoarte privind infracțiunile motivate de ură, care prezintă împreună o analiză comparativă a cadrului juridic existent, a experiențelor individuale în legătură cu infracțiunile comise din motive pătinoare, precum și stadiul colectării de date oficiale din toate cele 27 de state membre ale UE.

Raportul *Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights* („Asigurarea vizibilității infracțiunilor motivate de ură în Uniunea Europeană: recunoașterea drepturilor victimelor”) evidențiază aspectele privind drepturile fundamentale ale infracțiunilor motivate de ură, prezintă o analiză comparativă a mecanismelor de colectare a datelor oficiale și examinează modul în care ar putea fi extinsă sfera colectării de date oficiale. Raportul *EU-MIDIS Data in Focus 6: Minorities as victims of crime* („EU-MIDIS Date în obiectiv nr. 6: Minoritățile ca victime ale infracțiunilor”) prezintă date privind experiențele de victimizare ale respondenților în legătură cu cinci tipuri de infracțiuni, de la spargere la hărțuire gravă.

Aspecte principale

În pofida eforturilor statelor membre ale UE de a combate discriminarea și intoleranța, inclusiv infracțiunile motivate de ură, există indicii că situația nu se îmbunătățește. Dimpotrivă, în ultimii ani s-au înregistrat încălcări continue și repetate ale drepturilor fundamentale ale persoanelor care trăiesc în UE, de la abuzuri verbale la atacuri fizice sau chiar omoruri motivate de prejudecăți.

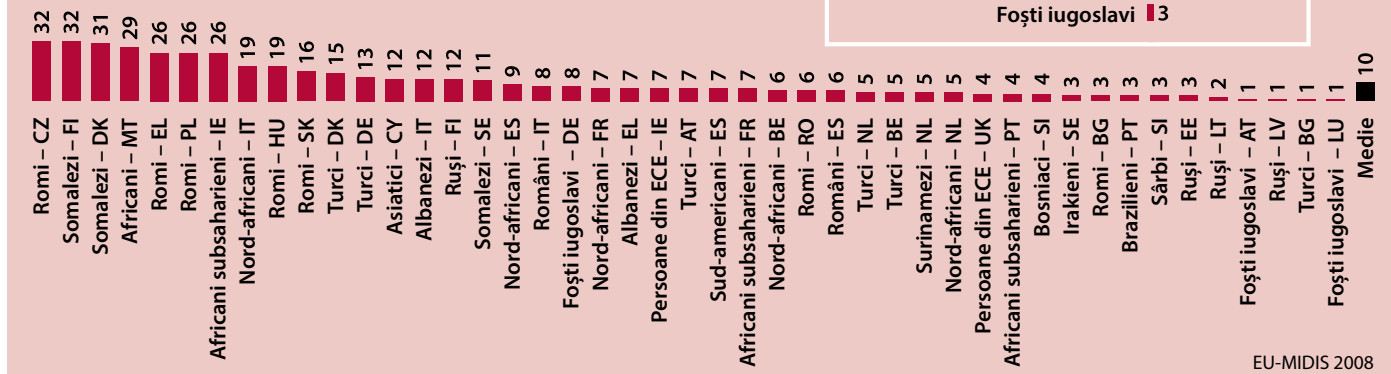
Sondajul privind minoritățile și discriminarea în Uniunea Europeană din anul 2008 (EU MIDIS), în cadrul căruia au fost intervievați 23 500 de respondenți din rândul minorităților etnice sau imigranților, a arătat că mai mult de unul din patru respondenți din următoarele grupuri considerau că au fost victime ale unei infracțiuni împotriva persoanei, din motive rasiale (atac sau amenințare sau hărțuire gravă), pe parcursul celor 12 luni care au precedat sondajul: romii din Republica Cehă; somalezii din Finlanda; somalezii din Danemarca; africanii din Malta, romii din Grecia, romii din Polonia și africanii subsaharieni din Irlanda (a se vedea Figura).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a hotărât într-o serie de cauze că țările trebuie să specifice clar motivația infracțiunilor rasiale sau a celor comise din cauza convingerilor religioase ale victimei. Neluarea în considerare a motivației pătinoare a unei infracțiuni reprezintă o încălcare a articolului 14 din Convenția europeană a drepturilor omului.

CEDO pune un accent deosebit pe motivațiile pătinoare ale infracțiunilor motivate de ură deoarece infractorii care victimizează persoanele din cauza a ceea ce sunt sau a ceea ce sunt percepute a fi transmit un mesaj deosebit de umilitor: și anume, că victima nu este o persoană cu propria personalitate, propriile competențe și propria experiență, ci doar un membru fără identitate al unui grup cu o singură caracteristică. Infractorul insinuează astfel că drepturile celui grup pot – sau chiar ar trebui – să fie ignorate, ceea ce reprezintă o încălcare clară a principiilor democrației și egalității care stau la baza Uniunii Europene.

Constatările studiului arată că victimele și martorii infracțiunilor motivate de ură sunt reticenți în ceea ce privește raportarea acestora fie autorităților de aplicare a legii, fie sistemului de justiție penală, organizațiilor neguvernamentale sau grupurilor de sprijin al victimelor. Ca urmare, numeroase infracțiuni rămân neraportate, neurmărite în justiție și, prin urmare, invizibile.

Infrațiuni împotriva persoanei din motive percepute ca fiind „rasiale”, suferite de membri ai minorităților etnice și ai grupurilor de imigranți, în fiecare stat membru al UE (%)

Note: Întrebarea DD4-DE5: Credeți că [acest incident/oricare din aceste incidente] DIN ULTIMELE 12 LUNI a avut loc parțial sau în întregime din cauza statutului dumneavoastră de imigrant/minoritate etnică? ECE = Europa Centrală și de Est.

Sursă: FRA (2012), EU-MIDIS Data in focus 6: Minorities as victims of crime, Figura 5

În astfel de cazuri, drepturile victimelor nu pot fi respectate sau protejate în totalitate, ceea ce înseamnă că statele membre ale UE nu își respectă obligațiile față de victimele infracțiunilor.

Căi de urmat

Pentru a combate infracțiunile motivate de ură și pentru a răspunde încălcărilor asociate ale drepturilor fundamentale, UE și statele sale membre trebuie să sporească vizibilitatea acestor infracțiuni și să îi facă răspunzători pe cei care le comit.

Există diferențe mari între cele 27 de state membre ale UE în ceea ce privește datele pe care le înregistrează și le publică în legătură cu motivațiile pârtoare. Aceste diferențe indică faptul că mecanismele de colectare a datelor oficiale cu privire la infracțiunile motivate de ură din UE de multe ori nu reflectă situația reală de pe teren. Publicația *FRA Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights* (Asigurarea vizibilității infracțiunilor motivate de ură în Uniunea Europeană: recunoașterea drepturilor victimelor) arată că numai opt state membre ale UE înregistrează infracțiunile motivate de orientarea sexuală (percepută) a victimei, în timp ce numai patru colectează sau publică date privind infracțiunile împotriva romilor.

UE și statele sale membre ar trebui să adopte o legislație care să oblige statele membre să colecteze și să publice date statistice privind infracțiunile motivate de ură. Ca o contribuție minimă, acestea ar trebui să includă date privind numărul de incidente raportate de persoane și înregistrate de autorități, precum și numărul de condamnări ale infractorilor, motivele pentru care s-a considerat că infracțiunile respective au fost discriminatorii și pedepsele aplicate.

Autoritățile de aplicare a legii și sistemele de justiție penală ar trebui să fie sensibile la orice indicii privind motivațiile pârtoare. Legiuitorii ar trebui să aibă în vedere pedepse mai mari pentru infracțiunile motivate de ură, pentru a sublinia gravitatea acestora. Instanțele de judecată ar trebui să abordeze

public motivațiile pârtoare în vederea creșterii sensibilizării la infracțiunile motivate de ură și clarificării faptului că sentințele sunt mai aspre în cazul comiterii unor astfel de infracțiuni.

Dacă este posibil în temeiul legislației naționale, statele membre ale UE trebuie să prezinte în mod defalcat datele colectate privind infracțiunile motivate de ură în funcție de gen, vârstă și alte variabile, pentru a permite o înțelegere mai bună a tiparelor victimizării și infracțiunilor. Mecanismele de colectare a datelor oficiale privind infracțiunile motivate de ură trebuie să fie completate de sondaje privind victimizarea prin infracțiune, pentru a aduce în atenție aspecte precum natura și numărul infracțiunilor neraportate, experiențele victimelor infracțiunilor cu autoritățile de aplicare a legii, motivele neraportării și cunoașterea propriilor drepturi de către victimele infracțiunilor motivate de ură.

În general, majoritatea statelor membre ale UE trebuie să extindă sfera colectării de date oficiale privind infracțiunile motivate de ură în următoarele scopuri:

- pentru ca infracțiunile motivate de ură să devină vizibile în UE;
- pentru ca victimele infracțiunilor motivate de ură să aibă posibilitatea de a solicita despăgubiri de la făptuitori;
- pentru a se asigura că statele membre ale UE răspund eficace la infracțiunile motivate de ură ca abuz la adresa drepturilor fundamentale.

Informații suplimentare:

Pentru rapoartele FRA privind infracțiunile motivate de ură – *Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights* și *EU-MIDIS Data in Focus 6: Minorities as victims of crime* – a se vedea: <http://fra.europa.eu/en/publications-and-resources>

O prezentare generală a activităților FRA privind rasismul la locul de muncă și alte forme asociate de intoleranță este disponibilă la: <http://fra.europa.eu/en/theme/racism-related-intolerances>